

Miért Víz, miért Múzeum? A víz választása globális makrogazdasági összefüggésben fontos választás. A trendeket figyelők legtöbbje számára a víz századunk olaja. A háborúkat olaj helyett inkább a vízért fogják folytatni. Ha ez a helyzet, mi lehet a fontos abban, hogy egy diplomamunka témája a víz? Van-e összefüggés a vízzel kapcsolatos globális érdeklődés és egy építészhallgató személyes érdeklődése között? Másképp is fogalmazhatnám: hozzájárulhat-e egy Víz Múzeum tervezése az erről az értékes erőforrásról folyó világméretű eszmecserekhöz? Minden bizonnyal hozzájárulhat a nyilvánosság figyelmének felkeltéséhez e tárgy fontosságát illetően. Ilyen értelemben a Víz Múzeum megtervezése önmagában is piár (PR) elemként szolgálhatja a természeti erőforrások jobb kezeléséért folyó politikai csatát. A Víz Múzeum választása politikailag korrekt. De azt szeretném itt megtárgyalni, hogy az, hogy egy Víz Múzeumra esett a választás, és a Víz Múzeum terve hogyan kapcsolódik a budapesti építészeti diskurzushoz.

Romvári Péter úgy döntött, hogy egy hullám alakját teszi meg terve vezérmotívumának. Logikus-e ez a döntés? Sokféle anyag ölt hullám-alakot. Sok immateriális információ is hullám alakú. Ilyen értelemben tervezhetett volna Rádió Múzeumot vagy Tejmúzeumot is. Vagy akár Geológiai Múzeumot, hiszen a Föld kérge lassan mozog, és valóban hullámszerű deformációt mutat. Ha a vízre gondolok, egy minden fizikai jellemzőjében igen illékony anyagra gondolok, hiszen a víz lehet folyékony, lehet jég vagy gőz. A Víz Múzeum számára választott építészeti nyelv azonban súlyos, megvalósítási technikáját illetően pedig tradicionális: beton belül, beton kívül. Ahogy a távolból meg tudom ítélni, ezt csak úgy lehet megvalósítani, hogy komplikált öntőformákat készítenek a helyszínen, a betont pedig ott, in situ öntik ki. Ez a terv többféle értelemben a hagyományos szakértelmen nyugszik. A tervet képtelenség lenne számítógépes számjegyvezérlésű gyártási folyamatokkal megvalósítani. Ehhez először a tervezőnek fel kellett volna találnia a programozható öntőformát előregyártott betonhoz. A rajzok és renderelések olyan benyomást tesznek rám, mint egy régi faj, egy nagy és súlyos lábú dinoszaurusz, egy faj, ami már majdnem kihalt, de még él.

Az elmúlt húsz évben észrevettem, hogy Magyarországon – ahogy a világ többi részén is – erős a tendencia a tradicionális értékek irányába, mély az érdeklődés a népi hagyományok iránt, igény van arra, hogy az emberek többet tudjanak meg gyökereikről. Úgy tűnik, nagy az érdeklődés (főleg a fiatalabb generáció körében) a misztikum iránt; sőt még akkor is misztikumot akarnak létrehozni, ha nincs más, csak a szikár valóság. Társadalmunknak pontosan ez az az eleme, ami tőlem teljesen idegen. Mindig is úgy éreztem, hogy a mindennapok valósága, és a valóság „hyper” formája (amit virtuális valóságként ismerünk) alkotja az életben lehetséges legérdekesebb élményt. Örömmre szolgál az a tudat, hogy az evolúción belül élünk, és nincs az élet megismerésének jobb módja, mint körbenézni, és csodálattal szemlélni, hogy milyenek is a dolgok és hogyan alakulnak. És most nem a természetről beszélek, a vízről, vagy az állatokról és növényekről, hanem produktumokra gondolok; mindarra, ami agyunkban és környezetünkben fizikailag létrejön. Egyáltalán nincs szükség misztikumra. Másképp fogalmazva: a misztikum iránti vágy valójában elválaszt a mindennapok lehetséges izgalmaitól és produktumainak evolúciójától. És mégis: Romvári Péter diplomamunkája oktatási összefüggéseiben fontos. Hiszen megpróbál új utakat keresni, de azt találja, hogy erősen kötődik a régi hagyományokhoz. El akar szakadni a Modernizmus most népszerű újra történi feldolgozásának derékszögűségétől. Fluidabb építészeti nyelvet akar, de ezt akadályozza az a műszaki szemlélet, hogy hogyan lehet ezt megvalósítani. Sajnos a tényleges tudást, hogy hogyan lehet modern számítógépes számjegyvezérlésű eljárásokkal a dolgokat megvalósítani, nem tanítják egyetemeken – sem Magyarországon, sem Hollandiában. Ki kell lépni az egyetem falai közül, be kell lépni a konyhába, műhelyekbe, gyárakba, olyan helyekre, ahol tényleges termelés folyik. Azt kívánom, hogy egy nap az oktatás minden szintje egyesüljön az alkotás és termelés gyakorlatával. Ott zajlik a mindennapok evolúciója. Ott módosítják a jövőbeni fajok genetikai információit, és nincs az életben izgalmasabb, mint érezni azt, hogy részesei vagyunk az evolúciónak.